

Hyvinvointiteknologian yhteistyöpäivät Myllytullissa 26.1.2016

Anne-Maria Törmä ja Mervi Kaikkonen / OSAO, Kontinkankaan yksikkö

Asiakkaan toimintakyvyn ylläpitäminen ja tukeminen –tutkinnon osa

Opettajat:

- Mervi Mäkelä-Lehtola: sosiaaliala
- Satu Vaarala: hoitotyö
- Merja Veijola: kasvatustiede, erityisopettaja
- Kirsi Törmänen: kasvatustiede, erityisopettaja
- Anne-Maria Törmä: hoitotyö
- Mervi Kaikkonen: fysioterapia

Kokemuksia opetuksesta:

- opiskelijat suoraan peruskoulusta tulleita, tietämättömiä alasta jolle ovat hakeutuneet opiskelemaan
- työelämän pelisäännöt (esim. aikataulujen noudattaminen, tunti käyttäytyminen) vielä hakusassa osalla opiskelijoista ja niihin täytyy koko ajan palata
- opetuskulttuurit eroavat tekniikan puolella verrattuna sosiaali- ja terveysalalle
- esimerkkejä opetuksesta: sairauksien opettelu yhteydessä integroitu ihmiskehon rakennetta ja toimintaa, toimintakyvyn arviointi, vierailu Mahdollistavassa kodissa ja Caritaksella palvelutalossa, kokemuskouluttajan vierailuja, opetusvideoiden tekeminen apuvälineiden käyttöön liittyen jne.
- tutkinnon osa & arviointikriteerit ovat vaativat suhteutettu opiskelijoiden lähtötilanteeseen (suoraan peruskoulusta, ei työkokemusta) ja työssäoppimisen aikaan
- haastavat kriteerit ja iso määrä tietoa otettava haltuun, esim.

- työtilanteen hallinta
  - oman työn arviointi
  - ihmiskehon rakenne ja toiminta
  - sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
  - Ammattietiikka: On vastuuntuntoinen ja käyttäytyy asiallisesti ja kohteliaasti
- työssäoppimisen laajuus suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteerit
  - ammattiosaamisen näytön suunnitelma tehdään koululla ennen työssäoppimisjaksoa, täydentävät esimerkein työssäoppimisjaksolla
  - työssäoppimisen paikat sosiaali- ja terveydenhuollon paikkoja, esim. vanhusten ja vammaisten palvelutaloja
  - ammattitaitovaatimukseen voisi lisätä toimintaympäristön huomioiminen: fyysinen ympäristö (rakennettu ja luonnon ympäristö), psykososiaalinen ympäristö, kulttuurinen ympäristö, esteettömyys
  - koulutuskokeilussa opettajat enemmän mukaan jo suunnitteluvaiheessa

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja

- * osaa kohdata asiakkaan ja ottaa huomioon asiakkaan arvoja ja kulttuuritaustaa sekä käyttäytyä kunnioittavasti
- * tuntee hoito- ja hoivatyön eettiset periaatteet ja vastuut ja osaa soveltaa niitä omassa työssään
- * tietää ihmisen elimistön rakenteen ja toimintakyvyn tukemiseen ja ylläpitämiseen liittyvät keskeiset menetelmät sosiaali- ja terveysalan työssä
- * osaa ottaa huomioon asiakkaalla mahdollisesti olevat toimintakyvyn rajoitteet
- * tuntee yleisimpiä vammaisuuden muotoja ja sairauksien aiheuttamia muutoksia ihmisen toimintakykyyn ja osaa ottaa huomioon niiden vaikutukset asiakkaan kykyyn tulla toimeen erilaisissa tilanteissa

- * tuntee toimintakyvyn rajoitteiden vaikutuksia asiakkailla, joilla on diabetes, epilepsia, Parkinsonin tauti, Alzheimerin tauti, reuma, artroosi tai aistisairauksia/-vammoja
- * tietää yleisimpien sairauksien (diabetes, epilepsia, Parkinsonin tauti, muistisairaudet, reuma, aistivammat, päihderiippuvuudet ...) vaikutuksia ihmisen terveyteen ja toimintakykyyn ja osaa antaa tarvittaessa ensiavun
- * tuntee vapaa-ajan viettoon, liikuntaan, kommunikointiin, turvallisuuteen, hygieniaan, pukeutumiseen, asumiseen ja päivittäistoimenpiteisiin liittyvät hyvinvointiteknologisia apuvälineitä, niiden käyttötarkoitukset ja toiminnot sekä osaa asettaa ne käyttökuuntoon ja opastaa asiakasta niiden käytössä
- * osaa hakea ja antaa tietoa hyvinvointiteknologisten apuvälineiden ja laitteiden palvelujärjestelmästä
- * tietää toimintakykyluokituksen periaatteet ja vaikutuksen apuvälinetarpeeseen
- * tuntee toimintakykymittareita ja osaa osaltaan arvioida niiden soveltuvuutta asiakkaalle
- * tietää, mistä apuvälineitä saa, millaiset ovat maksujärjestelyt, miten toimii niiden asennus ja huolto sekä osaa auttaa asiakasta niihin liittyvissä pulmakysymyksissä
- * tietää omatoimisuuteen tukemisen periaatteet teknologian käyttöönotossa ja toimii niiden mukaan
- * osaa esittää asiakkaan selviytymisen paranemiseen tarvittavia muutoksia teknisiin apuvälineisiin ja palveluihin
- * tuntee terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetut keskeiset ja erityisesti hyvinvointiteknologiaan liittyvät laiteturvallisuuden säädökset ja määräykset
- * osaa opastaa hyvinvointiteknologiaan liittyvien laitteiden käytössä sekä kertoa huolto- ja korjaustarpeista ymmärrettävästi myös englannin kielellä ja silloin kun asiakas puhuu toista kotimaista kieltä
- * tietää oman toimintansa rajat hoito- ja hoivatyöhön, tuntee säädökset henkilötietojen ja sähköisen viestinnän tietosuojasta sekä noudattaa niitä
- * osaa havainnoida toimintakykymuutoksia ja tiedottaa niistä
- * osaa tehdä havaintoja asiakkaan kykenevyydestä huolehtia omasta toimeentulosta, terveydestä ja turvallisuudesta

* tietää säädösten mukaisen ilmoitusvelvollisuuden ja tekee viipymättä ilmoituksen havaitsemistaan avuntarpeista ja puutteista sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle

* tietää hygienian merkityksen, pitää huolta omasta hygieniastaan ja toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti

* tuntee sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmät

* osaa toimia yhteistyössä asiakkaan ja hänen palveluistaan ja hoidoistaan huolehtivien henkilöiden kanssa

* osaa toimia työpaikoilla ja neuvottelutilanteissa hyvinvointipalvelujen ja terveydenhuollon